

י ש י ב ה כ " ב
של ועדת חוקה, חוק ומשפט

יום ד', ו' אלול תש"ט - 31.8.49

בל

הישיבה נפתחה ב-11.20.

השתתפו: היו"ר נ. ניר
י. בריהודה
ז. ורהפטיג
ע. ז' בוטינסקי
ק. כהנא
י. לם
ש. מיקוניס
י. קוסוי
ח. רובין
א. ג' רג' ורה
ע. אסף (באחור)
ח. בן אשר (באחור)

ט. טובי - חבר הכנסת

ח. וילקנפלד - משרד המשפטים.
מ. פיאמנטה - מתרגם לערבית.

רל.

היו"ר נ. ניר:

אני פותח את הישיבה.

הועברו לוועדתנו ארבעה חוקים להארכת

חוקה. כמו כן הועבר אלינו אחמול חוק לשיווק פרי הדר. אני מציע שנעבור על חוקים האלה, אחד אחד.

חוק להארכת חוקה של תקנות-שעת-חירום
(מניעת שריפות בשדות)

היו"ר נ. ניר:

מקריא את התקנות לשעת חירום, מניעת שריפות בשדות.

ז. ורהפטיג:

אני מציע להאריך את התקנות האלה ללא חיקון. החיקונים יכולים להיות קלי-ערך. ההארכה היא הארכת פגזא, ולא לגופו של ענין. כאשר יש ענין של הארכה בקשר עם פגרת הכנסת, ומאריכים תקנות, טוב יותר לא לקבל חיקון אחד או שנים, אשר לא משנים הרבה.

י. בריהודה:

אינני מסכים לגישה שכיון שההארכה היא לתודשיים, מוטב להשאיר דברים גרועים. מה שטעון חיקון - צריך לתקן גם לתדשיים. יש לי ארבעה חיקונים.

אתחיל מהחיקון הרציני ביותר: אני

חושב שצריכה להיות כאן חוספת האומרת לא רק איך מענישים את העובר על התקנות, אלא שהעובר עליהן אחראי עבור הנזק שיגרם כתוצאה מהתנהגות לא לפי החוק הזה. אני יודע שיכולים לשלוח אותי לחוקים כלליים. אך הענין הזה הפך בארץ למכת-מדינה, עם נזקים של ~~רבות~~

רל.

רבבות לירות במשך השנה הזאת. אני רוצה שתהיה אפשרות של פרקטיקה הרבה יותר מהירה בענין זה. אם יש לחוק הזה גם ערך מחנך, הרי האחריות על הנזק חשובה.

כל זמן שלא יסבירו לי, אתנגד לסעיף

12(ב), האומר כי החוק הזה לא חל בתחומי שטח בנוי וכו'. גם באיזור הבנוי של פתח-תקוה ישנם שדות. אם שם יעברו על התקנות האלה, והנזק יהיה לא רק לחקלאות אלא גם לבתים - האם זה מקטין א הסכנה? אני חושב שצריכה להיות זהירות מוגברת בתוך תחומי השטחים האלה. לכן אני מציע להשמיט את סעיף 12(ב)(2).

תיקון של ששי: גסעיף-קטן (ב) אומר

שאסור בכלל לזרוק כל דבר העלול לגרום לשריפה, ל-10 מטר. לשם מה יש צורך בסעיף-קטן (א), האומר שאסור להשליך סיגריה וכו'. אם יש צורך במשהו מיוחד למרחק של 3 מטר, צריך לפרט יותר, ולא להגיד רק לגבי סיגריה וגפרור וכו', אלא כל חומר בוער או לוחש או חומר העלול להתלקח. כנראה שעשו זאת מתוך פזיזות, ולכן צריך לתקן.

אינני חושב שצריך לחת רשות לגייס

בשטח כל כך רחב: 25 ק"מ מסביב. 25 ק"מ בארצנו זה משהו עצום. נדמה לי כי צריך לצמצם.

התיקון האחרון: מדוע אפשר לגייס

רק גבר? בחוק ניחנה הזכות, כאשר יש צורך לכבות שריפה, לגייס כל גבר בסביבה. אני בעד שיבוי זכויות. אני מבין שאם, וכד' לא יגייסו, אך כש צורך לכבות, צריך לגייס כל אדם.

אני מתנגד לתיקונים, גם לגופם. התיקון

ז. ורהפטיג:

העיקרי שהציע ברייהודה הוא בקשר

רל.

לפיצויים לא שייך לחוק זה, כי זאת שאלה של הקודקס הציבילי. מי שאשם בהיזק, חייב לשלם עבור ההיזק הזה, ויש להוכיח את האשמה. לפעמים יכול להיגרם נזק מחוץ אי-זהירות אשר לא חייב במובן של פיצויים. לא יתכן כי חוק אדמיניסטרטיבי אשר בא להסדיר ענין של שמירה על השדות מפני שריפוא, יכניס שינויים מרחיקי-לכת בחוק האזרחי.

נדמה לי שהחבר בריהודה לא צדק

מציעו תיקון בסעיף 12(2). החוק דן במקומות אשר לא נמצאים תחת השגחה, והענין הוא לגבי שדות רחוקים מישוב, אשר שם אין הזהירות הדרושה: חושבים שכאשר אין בנינים לא צריך להזהר. במקומות אלה אין חוקי-עזר של עיריות. במקומות מיושבים ישנן עיריות ויש דאגה. אין הפקר.

בענין הסיגריה: יש הבדל בין שריפה

ובין אי-זהירות. (י. בריהודה: אם כך, סיגריה אמור, וסיגרה מותר?)

אני מוכן לקבל את התיקון הזה, אינני מתנגד לו. אך כיון שהוא קל-ערך, אני חוזר להצעתי לא להכניס כל תיקונים.

י. לם:

הספק שלי מתעורר בקשר עם הערה

בריהודה. בסעיף 12 כחוב כי התקנות

לא חלות בחומי שטח בנוי של איזור עיריה או איזור מועצה מקומית או כל ישוב אחר. בסעיף 8 כחוב כי אפשר לגייס אנשים אשר נמצאים בחחום של 25 ק"מ ממקום השריפה. זה יכול לכלול שטח בנויה.

אם כי אני חושב שבריהודה צדק בענין

הסיגריה, הרי אינני יודע אם יש ערך לתקן רק בענין הסיגריה. אנחנח

מאריכים את החוק לתקופה מסוימת ואז/ יהיה צורך לחוקק חוק קבוע.

רל.

ח. רובין:

האם לא צריך לכתוב בחוק כי

גיוס האנשים צריך להיות לפי שיטה

של שויון? צריך להיות ביטוי לכך כי צריכה להיות חובה שווה, ושהמפקח לא יכול לעשות כל מה שהוא רוצה.

בקשר לשאלת האחריות האזרחית. ביסודו

של דבר צודקת ההנחה כי לא צריך לקבוע בתקנות מקריות במקצת, הלכות יסודיות. מכל מקום הייתי מציע לפרוק אם לפי חוק הנזקים האזרחיים הדבר הזה מובטח מראש. גם מבחינת השיטה הלגיסטטיבית אינני מתלהב מניסוחים של הטלת אחריות אזרחית מתוך ציון כל מקרה ומקרה לחוד. לגופו של ענין צדק בריהודה כי יש צורך להבטיח את האחריות האזרחית. אך אני מציע דבר מאוד מקורי: /אם בפקודת הנזקים האזרחית הדבר הזה מכוסה, ואם לאו - להציע תיקון בענין זה בפקודת הנזקים.

ע. ז'בוטינסקי:

אני מציע להחליט אם הועדה נכנסת

לעצם הויכוח או לשאלה אם להשאיר

את החוק ללא שינוי. אם להכנס לכבוש - יש לכולם מה להגיד.

ח. רובין:

לא יכולה להיות הצעה כזאת. אם ישנם

חברים אשר רוצים להכנס תיקונים -

איי-אפשר להצביע הצעה לא להכניס תיקונים. הדבר הזה הוא בניגוד

לפרוצדורה פרלמנטאריה. אך אם יש ספיקות בענין זה, עלינו לברר את

הדבר הזה בוועדת הפירושים או בוועדת הכנסת.

י. בריהודה:

פרוצדורה המקובלת בוועדות היא כי

חבר רשאי להכניס כמה תיקונים שהוא

רוצה. על כל תיקון צריך להצביע בעד ונגד, ויש זכות הסתייגות למציע

התיקון.

רל.

ז. ורטהפטיג:

אעפ"י שאינני חושב כי יש מקום לדיון, אפשר לקבל את דעת בר-יהודה.

ע. ז'בוטינסקי:

שוכנעתי ע"י חבר הכנסת בר-יהודה ומבקש רשות דיבור לעצם העניין.

ח. וילקנפלד:

אני רוצה לפנות אל חברי הועדה בבקשה: ארבעת החוקים המונחים לפניכם הועברו לוועדה להארכת חוקף של תקנות-שעת-חירום. ההארכה היא לחקופה של חדשיים. הגורם לבקשת ההארכה הזאת לא היה חוקן החוקים האלה אלא סדר עבודת הכנסת. אני רוצה להזכיר כי בשלבים האחרונים של קיום מועצת המדינה הזמנית, כאשר עמדה שאלה שחיה הפסקה בעבודה בין גמר תקופת כהונת מועצת המדינה הזמנית ובין תחילת תקופת ^{הכהונה} אצעהאצא של הכנסת, ובתקופה זאת יפקע תקפן של כמה וכמה תקנות-שעת-חירום, מועצת המדינה הזמנית האריכה את אורן התקנות. תקפן של התקנות האלה יפקע ב-31 באוקטובר, פרט לתקנה בעניין מניעת שריפות בשדות, שתקפה יפקע ב-22 באוקטובר. כמה מן התקנות האלה היו בדיון בוועדות, והוחלט אז להאריך את התקנות עד לתאריך אשר יהיה בערך חודש-חודשאצא וחצי אחרי תום הפגרא של הכנסת. אותו הדבר לגבי החוק בעניין איכסון בבחי-מלון. יחכן שב-31 או ב-22 לאוקטובר הכנסת תהיה בפגרא או תהיה בימים הראשונים של עבודתה.

לכן מבקשת הממשלה להאריך את התקנות

האלה - הייתי אומר - "אנגרו", לחקופה קצרה, ואחרי שהכנסת תחזור לעבודתה אפשר יהיה לדון בתקנות אלה לגופו של עניין.

אקח לדוגמא את התקנה בעניין נכסי

נפקדין. זהו עניין רציני בעל היקף רב. בתקנה זאת ישנם הרבה דברים שצריך יהיה לשנות ולתקן. אחרי שיכניסו את השינויים והתיקונים ההארכה לא תהיה לחודשיים, כי אם לתקופה יותר ארוכה. הצעת ההארכה באה כדי

ר.ל.

שלא יפקע חקפן של תקנות אשר עצם קיומן הכרחי, גם אם אפשר להכנס בהן שינויים. ההארכה באה כדי שהכנסת לא תעמוד במצב שתצטרך בימים הראשונים של עבודתה לעסוק במערכת שלמה של תקנות-שעת-חירום. הבקשה היא לאשר את החוקים האלה מבלי להכנס לגופו של ענין.

אם הועדה לא תקבל את ההצעה

הזאת וחרצה להכנס לגופו של ענין, הרי למשל בענין מניעת שריפות בשדות צריך לשמוע את משרד החקלאות - יש לו משהו לאמר בענין זה. בענין נכסי נפקדין צריך לשמוע את משרד האוצר.

נדמה לי שהכנסת כבר קבלה את הפרינציפ

הזה של הארכה זמנית בלבד, בזה שהעבירה את כל החוקים האלה יחד, לוועדת החוקה. כי התקנה למניעת שריפות בשדות אינה ענין של ועדת החוקה; התקנות על בתי-חולים היו בוועדת השירותים הציבוריים; התקנות של איסורן בבתי-מלון היו בוועדת עפנים. אילו הכוונה הייתה להארכה חוקף עם דיון לגופו של ענין - היו מעבירים כל תקנה ותקנה לוועדה העניינית. כיון שזה ענין של הארכה קצרה מאוד כדי לגשר על פני תקופת מעבר מסוימת, החליטו להעביר את כל התקנות יחד לוועדה זאת כדי שתדון באספקט הזה של הענין. ההארכה אשר הממשלה מבקשת היא קצרה מאוד.

נדמה לי כי אני יכול לאמר שאילו

היחה כוונה לקיים דיון לגופו של ענין, הצעת ההארכה למשל בתקנות של נכסי נפקדין, היחה לא לחדשיים כי אם לתקופה ארוכה יותר. הדיון והעבודה הרבה שועדה של הכנסת חצטרך להשקיע בתקנות לנכסי נפקדין, מחייב שהארכה לא תהיה רק לחודשיים. אני אינני רואה אפשרות שהדבר הזה יושלם לפני הפגרא.

ההארמה היא הארכת מעבר, ואני מבקש

לכן לקבל את החוקים האלה ולהאריך את התקנות לתקופה הקצרה הזאת, כפי שהן, מבלי להכנס לדיון על פרטים.

ר.ל.

ה. יו"ר נ. ניר:

בימים אלה עברתי על כל הפקודות אשר לפנינו. חשבתי שהפקודה על מניעת שריפות בשדות קלה יותר מיתר הפקודות, ונוכל לעבור עליה בלי תיקונים. אני רואה כב טעיתי. אני מקבל את הפירוש של בריהודה כי במקרה שאשא שאין הסכמה צריך לדון על החוק. אך כשאני לוקח את הפקודה השניה של איכסון במתי-מלון אני נתקל בדברים רבים לגמרי לא קלים. (י. בריהודה: אם כך, איך אפשר לאשר?) יש לנו אפשרות לבוא לכנסת ולהגיד כי איננו יכולים להאריך את התקנות, והן חתבלנה אז ב-31 באוקטובר.

ח. רובין:

אני מבדיל לפי תוכן החוקים בין חוק חוק נכסי נפקדין ובין יתר החוקים. לחוק נכסי נפקדין אינני יכול לחת את הסכמתי אפילו ליום אחד נוסף מבלי לעבור עליו. אני הושב שיש לתקן בחוק הזה הרבה מאוד. ביתר שלושת החוקים אני מוכן, בהתחשב עם המסיבות, להשתדל לעבור עליהם במהירות ולגמור את העניין במסגרת ישיבה זאת. אם אחד החברים חושב כי צריך להעביר כמה חוקים לוועדות אחרות, כל אחד לוועדה המתאימה - לא אתנגד לזה. אך בעניין זה אני חושב שאפשר לעשות נסיון לנהוג לפי פרוצדורה מהירה על מנת לאשר, ואולי לקבל תיקון זה או אחר.

ש. מיקוניס:

כאשר דנו בחוק נכסי נפקדין בחודש יוני, הבטיח שר האוצר להביא לפנינו הצעה בזמן הקרוב ביותר. עד היום ההצעה הזאת לא הוגשה, ואם עהג לפי הצעה אלה שמבקשים לאשר זאת "אנגרו", תהיה זאת גישה יותר מדי משפחתית, ואי-אפשר כך. על יסוד זה יוכלו להגיד כעבור חודשיים: היות וזאת התחלת שנה ויש המון עבודה, צריך להאריך. הדבר הזה חוזר כל פעם, וכך זה היה

רל.

ועדה חוקה, חוק ומשפט
31.8.49
ש. מיקונים

גם במועצה המדינה הזמנית. בינחיים קיימים חוקים אשר צריך לתקנם, ובתוכם גם סעיפים מוזיקים, וזה נמשך בלי סוף. לכן אני חושב כי צריך לדון על החוקים האלה. כל מיקונים שנכניס יקטינו את העבודה שתהיה לנו לאחר חדשים.

ז. ורהפטיג:

אני מוכן לקבל את הצעת החבר רובין אם הוא מבטיח שהמיקונים בשלושת החוקים הם מיקונים קלים וזה ענין לשעה אחת.

בנוגע לחוק נכסי נפקדין, אם תתקבל הצעת רובין, אני מציע להעביר את החוק בחזרה לכנסת כדי שחעבירו לוועדה המחאימה. זה ענין לשבועות ולא לימים. אם נחזיר זאת היום לכנסת, הכנסת תחליט אם היא רוצה להאריך או להכניס מיקונים. (ח. רובין: היא לא יכולה להחליט לא להכניס מיקונים). יש זכות לקריאה שניה, והיא יכולה להשלל רק בהסכמת כולם. אם ההצעה של רובין לא תתקבל, אני מציע להאריך את החוק לחדשים מבלי להכנס לגופו של ענין, הארכת פגרא. אזי יכולה לבוא הסתייגות של רובין או של ברייהודה.

י. לם: אני חושב שלא תהיה התנגדות להארכת שלושת

החוקים. בנוגע לחוק נפקדין, יש להניח

כי נפגש לאחר פגרא ב-18 לאוקטובר (נ. ניר: לא.) אני מציע אם כן להאריך את חוק הנפקדין עד 30 לאוקטובר. (ח. רובין: עד 15 בנובמבר).

תופיק טובי:

אינני חבר הועדה, אך לאחר שנודע לי

כי הארכת תקפן של תקנות שעת חירום לנכסי

נפקדין תועבר לוועדה הזאת, בקשתי רשות להיות נוכח בישיבת הועדה.

רל.

ברצוני לאמר כי אין זה חוק רגיל אשר /

אפשר להאריכו ליום או לחודש או יותר. החוק הזה הוא חוק המקפח את זכויותיהם של אזרחי ישראל הנמצאים כיום בחוץ המדינה ואשר בעיני החוק נחשבים לנעדרים, בהתאם להגדרה שישנה בחוק. פלחים רבים, אין להם הזכות לעבד את אדמותיהם ולא להתקרב למטעים שלהם מאחר שהם נחשבים לנפקדים. אותו המצב קיים ביחס לבעלי הבתים אשר לפי החוק נחשבים לנפקדים, והם מתגוררים באותה העיר במרחק מה מבתיהם ואינם יכולים לבנות שכר-דירה או לנהל את רכושם.

על כן אני מבקש מאת הועדה כי לא יורשה

בשום פנים להאריך את החוק הזה אפילו ליום אחד מבלי שתנתן האפשרות לעבור עליו ולבדוק אותו, כי בכל סעיף וסעיף של החוק הזה יש קיפוח של האזרחים הערבים בארץ, אשר בעיני החוק נחשבים לנפקדים.

אני גם רוצה להפנות את תשומת לב חברי

הועדה לדברי חבר הכנסת מיקוסים כי ב-10.6.49 אמר שר האוצר שבמקום התקנות האלה יוגש לכנסת חוק בדבר נכסי הנפקדים. עד כה לא הוגש חוק כזה, ואנחנו שואלים משום מה.

י. קוסובי: אני יכול להניח שהרבה מהטענות של

החבר טופיק טובי בענין זה, צודקות.

אם יש צורך לחקן את החוק, והחיקונים פירושם הטבה לאזרחים הערבים במדינת ישראל - צריך לעשות זאת. אך אנחנו נמצאים במצב אובייקטיבי כזה אשר ממילא אין לנו מוצא. הכנסת תהיה עסוקה בשבועיים הקרובים בחוקים אשר לא נוכל לחוותם. לאחר זאת היא מוכרחה לצאת לפגרא. אם נכנס לעצם הדיון בחוק הזה, זה ענין לשבוע-שבועיים. זה ענין של

דיון רציני בהשחפות באי-כוח הממשלה. גם אחת ודאי לא מעוניין כי העבודה

רל.

הזאת תיעשה בחיפזון. מה שלא יהיה, אי-אפשר במשך החודש-הודשיים הקרובים להגיע לקבלת חוק אחר. (י. בריהודה: לו הכניסו לנו הצעת חוק אחר, ולא היינו מספיקים, היה אחרת. אך לא הכנסתם!) מיד כשהכנסת תכנס לאחר הפגרא, ידונו בחוק.

אני מציע כי יו"ר ועדת החוקה, חוק

ומשפט יפנה לממשלה ויבקש שהצעת הממשלה בענין זה תהיה מונחת על שולחן הכנסת עד גמר הפגרא.

אני מציע שהחוק אזה לא יהפוך למבחן

בין יהודים וערבים. אנחנו נגש לענין מיד לאחר הפגרא, והממשלה נדרשת להכין את החוק. כולנו יודעים כי ענין חשוב.

אני מוכן לקבל את הצעת מר לם בנוגע

ח. רבבין:

לחוק נכסי נפקדין, בהתחשב עם הנסיבות.

אם כי אני חוזר ומדגיש כי אני מתנגד לכמה וכמה ענינים עקריים שיש בחוק הזה.

אני מצטרף להצעת מר קוסי כי הועדה בתור

ועדה תחליט לתבוע מהממשלה הכנת חוק עד סוף הפגרא, והיו"ר יודיע

על כך בכנסת.

לצד הפורמלי. אני מדייק בצד הפורמלי,

ואני מציע לחברי המפלגה הקומוניסטית לקבל את ההצעה הזאת. אך אני

מדגיש: אם חבר אחד תובע דיון לגופם של הסעיפים - אין זכות לשלול

זאת, אלא אם לפני כן יתוקן התקנוף של הכנסת.

בקשר עם החופעה בכנסת: אם יתקבל על

דעת כולנו התאריך של ה-15 בנובמבר, והצעת קוסי על הודעת היו"ר מעל

במת הכנסת, אני מציע לחת רשות לאותן המפלגות אשר רוצות ללוות את

ההצבעה אעה בהודעה קצרה.

רל.

אולי נשפיע על חבר הכנסת טופיק טובי
שיסכים להצעה הזאת.

היו"ר נ. ניר:

אני מסכים לזה, אך אני מבקש שהועדה
חתן לי זכות להודעה בכנסת בענין זה.

ט. טובי:

מכיון שכולנו מסכימים לזה שהחוק
הוא רע, אולי היו"ר יודיע על כך.

ז. ורהפטיג:

אינני חושב שאם טופיק טובי ירצה, לא
ניתן לו את הזכות להודיע הודעה. אך

היו"ר נ. ניר:

אולי הוא יוותר אם כולנו נסכים להודעה הזאת ונגיד כי גם בנוגע
לשלושת החוקים הראשונים נפשנו לא כל כך שלמה אחס. בהחשב עם המצב
אנחנו מאריכים את הקפץ של שלושת החוקים הראשונים, ובנוגע
לחוק נכסי נפקדים הביעו בוועדה את הדעה שהחוק הוא לא רק לא ממוכלל
אלא שיש התנגדות פרינציפיונית בין החברים לסעיפים רבים של החוק
הזה, ולכן אנחנו מאריכים אותו רק עד ה-15 בנובמבר, בשני תנאים:
שהמשלה צריכה להכניס לכנסת עד סוף אוקטובר חוק חדש, ואם הדבר
הזה לא ייעשה - אנחנו נציע לא להאריך יותר את החוק.

כאשר החוקים האלה הובאו לכנסת, הובא

יחד איתם עוד חוק אחד: חוק תפיסת נכסים. תקפו של חוק תפיסת נכסים

נגמר ב-31 באוקטובר. אני הוצאתי את החוק הזה מסדר-היום מכיון

שידעתי שבוועדת המשנה של ועדת החוקה, לחוק תפיסת נכסים, אנחנו

זקוקים לעוד ישיבה אחת, או מקסימום לשצאא לשתיים, כדי לגמור את

החוק ולהביאו לאישרור מליאת הועדה. חשבתי בלבי: לשם מה לבקש הארכה

רל.

לחוק הזה, אם הכנסת נפתחה ב-16 לאוקטובר, ואנחנו נספיק עד ה-16
תגמר
לאוקטובר להביא את החוק המוכן לכנסת? כיון שהפגרא לא אחאאל לפני ה-22
באוקטובר, יש לי ספק גדול אם נוכל להעביר את חוק תפיסת נכסים עד
ה-31 באוקטובר. לכן אני מבקש להביא את החוק הזה להארכת עד ה-31
בצמבר, כדי לתת לו ערה שהות לגמור אותו.

ת. רובין:

הערה פורמלית: אני מסכים לגופו של

הענין עם מר ניר. אך אני מציע לשמור

על הפרוצדורה. הפרוצדורה אומרת כי יש קריאה ראשונה. (נ. ניר: היחה
קריאה ראשונה). אחת מציע עכשיו חוק חדש, להארכת תקנות שעת חירום (תפיסת
נכסים). אני מסכים לתוכנו של החוק, אך אני מציע להקפיד על הפרוצדורה.
החוק הזה צריך להיות מובא היום לכנסת לקריאה ראשונה, ואם יש בו ערה
הסכמה כללית שלא יהיה ויכוח על זה, הוא יעבור לו ערה כאילו ישבנו
לאחר הקריאה הראשונה, ומחר הוא יובא לכנסת לקריאה שניה.

היו"ר נ. ניר:

את החוק על הארכת תקנות שעת-חירום (תפיסת

נכסים) אפשר לקבוע עד ה-30 בנובמבר, כי

החוק החדש כמעט גמור.

מתלימים: להציע לכנסת להאריך את
תקנות שעת חירום (תפיסת נכסים)
עד ה-30 בנובמבר.
החוק יובא היום לקריאה ראשונה
עם ההנמקה של היו"ר ובהסכמת
הועדה יובא לקריאה שניה בישיבה
הבאה של הכנסת.

את החוקים: חוק להארכת תוקף של תקנות-
שעת-חירום (מניעת שריפות בשרות), חש"ט
1949; חוק להארכת תוקף של תקנות שעת
חירום (איכסון במלון); חוק להארכת תוקף
של תקנות-שעת-חירום (בחי-חולים) - מאריכים
עד ה-31 בצמבר.

רל.

את חוק להארכת תוקף בענין נכסי נפקדים
עם ההערות אשר צוינו ע"י היו"ר, מאריכים
עד ה"15 בנובמבר.

ה. טובי:
אני מקבל את העמדה הזאת, אך אני מבקש
זכות להודעה.

מ ת ק ב ל.

ח. וילקנפלד:
לחוכן ההודעות שחלוונה את החוקים
האלה. נדמה לי שלגבי שלושת החוקים
הנ"ל, אם הועדה לא נכנסה לדיון בפרט החוק, לא יהיה זה כל כך הוגן
כלפי האנשים אשר ניסחו את החוק וטפלו בו, להגיד ש"אנחנו לא
שבעי-רצון". (היו"ר נ. ניר) נציר שיש התנגדות ותיקונים).
בענין נכסי הנפקדים: שר האוצר אמר
הבטיח הבטחה, ואני לא מוסמך לדבר בשמו. אני יכול רק לאמר כי עד
היום אין בטחון מוחלט אם החוק הזה לאחר הפגרא יובא בצורת חוק של
קבע או בצורת הארכת תוקף של תקנות שעת-חירום, עם תיקונים ושינויים.
אינני יודע מה תהיה הצורה המשפטית של הדבר הזה. אם מאריכים את
החוק הזה עד ה"15 לנובמבר, ואם הממשלה לא תצה שיפקע חקפו של החוק
הזה, היא ממילא תביא בפני הכנסת ביום הראשון שחכנס, הצעת חוק.
נדמה לי כי במסיבות אלה, כאשר הגורם של הזמן מחייב את הממשלה להביא
את החוקים האלה מיד לאחר שהכנסת תחזור לעבודתה, אין מקום להודעה
שמחייבים את הממשלה להביא הצעת חוק.

אני רוצה להזכיר שיש בכנסת חקדים, וגם
בועדה הזאת, של הארכת תקנות-שעת-חירום כאשר תוקהקבוע אשר יבוא במקומן
נמצא בדיון בועדה, והיוזמה להארכה באה מצד הועדה עצמה, כדי שחוכל
לסיים את עבודתה. במקרה זה לא נחקיימה קריאה ראשונה. אני אומר זאת

ר.ל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
31.8.49
ח. וילקנפלד

בקשר עם הארכת תקנוח-שעת-חירום (חפיסת נכסים). הועדה הזאת עשתה כבר פעם דבר כזה, בהסכמת כל החברים. אני מציע לנהוג עפ"י פרוצדורה זאת, גם הפעם.

ת. רובין: להערה הראשונה: דובר על כך ש"ו"ר

הועדה, בעת מסירת הדברים, ידבר לא בשם

הועדה אלא בשם חברים בוועדה. (ת. וילקנפלד: זה מספק אותי). אם זה

בשם חברים בוועדה, אני בהחלט מבקש לציין שמסתייגים לגבי סעיפים של החוק.

אני מציע לחזור לנוסח הקודם של החלטתנו:

מבקשים מהממשלה להביא לנו הצעת חוק בדבר נכסי נפקדיף עם סיום הפגרא.

לשאלת הפרוצדורה: אני רואה חובה להקפיד

בענין זה. הענין, לגופו, מוסכם. הקריאה השניה ממילא תהיה קצרה, פי

אין מחלוקת. היום צריכה להיות קריאה ראשונה, כי לא רק חברי הועדה

כי אם גם חברי הכנסת רשאים להופיע ולהביא הסתייגות בפני הבית, ולפסקה.

לכן צריך גם במקרה זה לקיים קריאה ראשונה, פורמלית.

היו"ר נ. ניר: אני מוכן לקבל את הצעתך. אך הקריאה

הראשונה פירושה הצעה להארכת חוק אשר

מעבירים אותה לוועדה שלנו. אפשר אז לדון לא רק אם להאריך או שלא

להאריך, כי אם גם בעצם הענין.

היה פעם ענין עם חוק בנוגע להלוואה לפרטסלם

ז. ורהפטיג:

קם החבר ציזלינג והציע לוותר על הקריאה

הראשונה, לוותר על ההעברה לוועדה ועל הקריאה השניה. וחלט לקבל את

הצעת ציזלינג. אם היו"ר יביא היום את הדבר למליאה, ולא יהיה אף אחד

ר.ל.

ועדת חוקה ומוסדות
31.8.49
א. ורטהיימ

אשר ידרוש להעביר את החוק לועדה, נוכל להסליט מיד.

אני מסכים להצעה הזאת.

ת. רובין

ועדה חוקה, חוק ומשפט
31.8.49

ר.ל.

חוק לתיקון פקודת פרי הדר (פיקוח ושיווק)

החוק הזה מסתמך על תקנה שהותקנה
בשנה שעברה. התקנה היא מסתמכת

הינו"ר נ. ניר:

על החוק מ-1940.

אני מציע להעביר את החוק הזה לוועדה
משנה. אפשר להעבירו לוועדה המשנה
לחוק הפיסת נכסים, כי היא כבר קיימת.

י. לם:

אני מציע ועדה של שלוש חברים.

הינו"ר נ. ניר:

אני מתנגד לוועדה של שלוש חברים מפני
שהנסדן בכנסת הראה שועדה כזאת היא

ע. ז' בוטינסקי:

תמיד בלי "חירות"!

מחליטים: ועדה המשנה לחוק הפיסת נכסים
תטפל בחוק הזה.

ר.ל.

דיון על חוקת היסוד (המשך)

י. קוסובי:

אני רוצה להציע הצעה, אך אני אסיר
אותה אם תהיה התנגדות.

אני מודה כי אנחנו עוסקים בבעיה

שאנחנו מחולקים בה. אינני יודע עד הרגע האחרון אם היא קשה או
לא כל כך קשה, אך ברור לגמרי שאנחנו לא נתחיל בעיבוד החוקה לפני
הפגרא. ברור לגמרי כי גם אם נחליט להביא זאת לכנסת לפני הפגרא,
זה לא יובא. (נ. ניר: זה מבבן). כי אם זה יובא לכנסת, אני מציע
שהחלטה לא תובא בתור החלטה והסתייגויות אלא בתור "דיבטה" גדולה
מאוד, כי זה ענין רציני. כל מה שכל אחד מאתנו, כמפלגה, רוצה להגיד
על המפלגה השניה - יש לנו זמן די והותר. ואני אומר בגלוי, חברים:
נוותר על החשבון עד לאחר הפגרא. כל אחד מאתנו רוצה להגיב על כך
מבחינה פרלמנטאריה ומבחינה פוליטית. אם תהיה התנגדות אני אסיר
את ההצעה. (ת. בובין: יש התנגדות).

י. בר-יהודה:

בברית המועצות יש עיר, אודיסה, ועל

האודיסאים היו אומרים שיש להם אימרה

כזאת: "אחד משנים, חזן אח הכסף שלך". מה הוא השחים? אני רוצה לבקש
מחברי מפא"י שיחדלו לדבר אתנו בנוסח של אודיסה, כי הם תמיד אומרים:
צריך לוותר, תוותר אתה לי. דבר זה לא יכול להיות. (י. קוסובי: אני
מוריד את הצעתי.)

ע. ז'בוטינסקי:

כיון שאחרנו בטיפול בחוקה, אני רוצה

להציע שהכנסת תבטל את הפגרא ותקדיש

את הזמן הזה לחוקה. הועדה הזאת מוכרחה להחליט כי הגיעה זמן לדון
בחוקה.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
31.8.49
ע. ז' בוטינסקי

רל.

אני רוצה להעיר את תשומת לב חברי
הועדה שהופיעו מאמרים - לפחות אחד אני קראתי - הטוענים שכל החוקים
שאנחנו מוציאים כאן, אין להם שום חוקף, אינם חוקים. על המאמר הזה
לא באה כל תשובה. (י. בר-יהודה: על מאמר כזה לא צריך להגיב). אינני
יודע. אני חושב שהגיע הזמן לרון באופן רציני מאוד בחוקה ובמצב
החוקי של הכנסת, לאתר העובדה שלא נבחרנו בתור כנסת אלא בתור אסיפה
מכוננת.

אני חושב ומציע שהכנסת תוותר על

הפגאצ.

היו"ר נ. ניר: זה לא שייך לנו. אם ועדת הכנסת
תחליט לבטל את הפגאצ, אחת יכול להציע
לנו להשתמש בזמן הזה בצורה כזאת או אחרת. בתור חבר הנשיאות אני
יודע שהיום, מחר או מחרתיים, חבר שלהם יביא את העניין של הפגרא
בפני הכנסת.

י. לם: אני מציע שהיו"ר ידאג לכך שהשיבה
שחוקדש לרון על החוקה לא תהיה בשעה
שיושבות ועדת אחרות, כי זהו ויכוח יסודי.

היו"ר נ. ניר: החלטנו בשבוע שעבר להקדיש ישיבה אחת לרון
כללי על החוקה. אקבע את הישיבה הזאת
ביום רביעי. אני יכול להשתדל שלא תיקבע ועדה אחרת.

ת. רובין: לצד הטכני של הדבר: חדשים על גבי חדשים
מופיע הסעיף הזה בסדר היום של הועדה
והוא מופיע חמיד כסעיף אחרון, כסעיף הכי פחות חשוב. אני תובע כי

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
31.8.49
ח. רובין

בישיבה וקרובה, במועד הקבוע של הישיבה, הסעיף הראשון יהיה הדיון על חוקת-היסוד. אני מציע שתהיה החלטה בענין זה.

אני חושב כי אפשר לקבל את ההחלטה הזאת,

הינו"ר נ. ניר:

כי בישיבת הועדה ביום ד' לא יהיו כל מעצ

חוקים אחרים.

מחליטים: ישיבה אחת של הועדה, לפני הפגרא, הוקדש כולה לענין החוקה. אם הפגרא התחיל יוחר מאוחר, יש אפשרות לדהות את הדיון הזה לישיבה האחרונה.

הישיבה נסתיימה ב-10.55.